

باسمه تعالی	
راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس: تاریخ اسلام (۲)	رشته: علوم و معارف اسلامی
سال سوم نظام جدید آموزش متوسطه شیوه ی سالی واحدی (۲۰ نمره ای)	تاریخ امتحان: ۱۳۸۷/۱۰/۸
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه ۱۳۸۷	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی
ردیف	راهنمای تصحیح در یک صفحه
۱	یا می بایست به کمک رجال خاندان رسالت و علاقه مندان راستین خویش به پا خیزد و با توسل به قدرت، خلافت و حکومت را قبضه کند (۱۵) و یا آن که وضع موجود را تحمل کرده و در حد امکان به حل مشکلات مسلمانان و انجام وظایف خود بپردازد (۱۵) از آنجا که در رهبری های الهی قدرت و مقام هدف نیست، بلکه هدف چیزی بالاتر از حفظ مقام و موقعیت است، علی (ع) که با چنین وضعی روبرو شده بود، راه دوم را برگزید (۱۵). جمعاً ۱/۵
۲	خوارج (۲۵) نهروان (۲۵)
۳	امام حسن (ع) در جنگ صفین در بسیج عمومی نیروها و گسیل داشتن ارتش امیر مومنان (ع) برای جنگ با سپاه معاویه، نقش مهمی بر عهده داشت (۱۵) و با سخنان پر شور و مهیج خویش، مردم کوفه را به جهاد در رکاب امیر مومنان (ع) و سرکوبی خاندان و دشمنان اسلام دعوت می نمود. (۱۵)
۴	طبری می نویسد: « حسن بن علی (ع) هنگامی حاضر به صلح شد که بارانش از گرد او پراکنده شده و وی را تنها گذاشتند. » (۱۵)
۵	۱- مخالفت با ولیعهدی یزید (۱۵) ۲- سخنرانی کوبنده و افشاگرانه در کنگره عظیم حج (۱۵) ۳- ضبط اموال دولتی (۱۵)
۶	چون امام چهارم در عصر اختناق زندگی می کرد نمی توانست مفاهیم مورد نظر خود را به صورت آشکار و صریح بیان کند از این رو از شیوه موعظه استفاده می کرد. (۱۵) و مردم را از طریق موعظه با اندیشه درست اسلامی آشنا می کرد و این اندیشه را که به فراموشی سپرده شده یا تحریف گشته بود به صورت اول و اصیل به یاد مردم می آورد و آنها را با حقایق و تعالیم اسلام آشنا می ساخت (۱۵) امام با روش حکیمانه خود ضمن اینکه اندیشه درست اسلامی را انتقال می داد و این مباحث در عین حال که اثر و نتیجه سیاسی داشت و بر ضد دستگاه حاکم بود حساسیت حکومت را بر نمی انگیزت (۱۵)
۷	عمر بن عبدالعزیز (۱۵)
۸	پیشوای پنجم طی مدت امامت خود در همان شرایط نامساعد به نشر و اشاعه ی حقایق و معارف الهی پرداخت (۱۵) و مشکلات علمی را تشریح نمود و جنبش علمی دامنه داری بوجود آورد که مقدمات تأسیس یک دانشگاه بزرگ اسلامی را در دوران امام صادق (ع) پی ریزی کرد. (۱۵)
۹	۱- آزادی و حریت فکر و عقیده در اسلام، البته عباسیان نیز در این آزادی فکری بی تأثیر نبودند (۱۵) ۲- محیط آن روز اسلامی یک محیط کاملاً مذهبی بود و مردم تحت تأثیر انگیزه های مذهبی بودند. (۱۵) ۳- اقوام و مللی که اسلام را پذیرفته بودند نوعاً دارای سابقه فکری و علمی بودند. (۱۵) ۴- تسامح دینی یا همزیستی مسالمت آمیز با غیر مسلمانان خصوصاً همزیستی با اهل کتاب (۱۵)
۱۰	این حادثه بی ارتباط با روش پیشوای هفتم نبود زیرا نه تنها آن حضرت از آغاز تا نضح و تشکیل نهضت از آن اطلاع داشت (۱۵) بلکه با حسین شهید فسخ در تماس و ارتباط بود گرچه پیشوای هفتم شکست نهضت را پیش بینی می کرد (۱۵) هادی عباسی سخت خشمگین شد، زیرا اعتقاد داشت در پشت پرده، از جهاتی رهبری این عملیات را آن حضرت به عهده داشته است، به همین جهت امام هفتم را تهدید به قتل کرد. (۱۵)
۱۱	۱- هنگامی امام رضا (ع) ولیعهدی مامون را پذیرفت که دید اگر امتناع ورزد نه تنها جان خویش را به رایگان از دست می دهد، بلکه علویان و دوستاناران حضرت نیز همگی در معرض خطر واقع می شوند (۱۵) ۲- نیل به مقام ولیعهدی یک اعتراف ضمنی از سوی عباسیان به شمار می رفت دائر بر این مطلب که علویان نیز در حکومت سهم شایسته ای دارند (۱۵) ۳- از دلایل قبول ولیعهدی از سوی امام آن بود که مردم خاندان پیامبر (ص) را در صحنه سیاست حاضر بیابند و به دست فراموشیشان نسپارند. (۱۵) ۴- امام در ایام ولیعهدی خویش چهره واقعی مامون را به همه شناساند و با افشا ساختن نیت و هدف های وی در کارهایی که انجام می داد هرگونه شبهه و تردیدی را از ذهن مردم زدود. (۱۵)
۱۲	علت اصلی پیدایش این مناظرات این بود که از یک طرف، امامت او به خاطر کمی سن برای بسیاری از شیعیان کاملاً ثابت نشده بود از اینرو برای اطمینان خاطر و به عنوان آزمایش، سوالات فراوانی از آن حضرت می کردند (۱۵) از طرف دیگر، در آن مقطع زمانی، قدرت معتزله افزایش یافته بود و حکومت وقت در آن زمان از آنان حمایت و پشتیبانی می کرد و برای استواری و تثبیت خط فکری آنان و ضربه زدن به گروه های دیگر و تضعیف موقعیت و نفوذ آنان به هر شکلی بهره برداری می کرد (۱۵) و چون نیل به مقام امامت امت در سنین خردسالی با عقل ظاهر بین آنان قابل توجیه نبود، سوالات دشوار و پیچیده ای را مطرح می کردند تا به پندار خود، آن حضرت را در میدان رقابت علمی شکست بدهند. (۱۵)
۱۳	۱- کرامت ها، آگاهی های غیبی و دیگر امور خارق العاده ای که از امام مشاهده می شد. (۱۵) ۲- این گروه می خواستند قیود و حدود و ضوابط اسلامی را زیر پا گذاشته طبق میل ها و هوسهای خود رفتار کنند (۱۵) ۳- چشم طمع به اموال مردم دوخته بودند و می خواستند وجوهی را که شیعیان به ائمه می پرداختند به چنگ آورند. (۱۵)
۱۴	۱- کوشش های علمی ۲- ایجاد شبکه ارتباطی با شیعیان ۳- فعالیت های سری سیاسی ۴- حمایت و پشتیبانی مالی از شیعیان ۵- تقویت و توجیه سیاسی رجال و عناصر مهم شیعه ۶- آماده سازی شیعیان برای دوران غیبت هر مورد (۲۵) جمعاً (۱/۵)
۱۵	زیرا گروهی که ایمان استواری ندارند، باطنشان ظاهر می شود و دستخوش شک و تردید می گردند (۱۵) و کسانی که ایمان در اعماق قلبشان ریشه دوانده است، به سبب انتظار ظهور آن حضرت به درجات بلندی از اجر و پاداش الهی نائل می گردند (۱۵)
۱۶	۱- خورشید پنهان (۲۵) ۲- جان جهان (۲۵) ۳- پاسداری از امین خدا (۲۵) ۴- امید بخشی (۲۵) جمعاً (۱)
	همکاری محترم خسته نباشید